

**Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. AZ, AÆ, AØ og AA
stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg**

Spørgsmål AZ:

Anser ministeren det for tilfredsstillende, at der i undersøgelser foretaget af det tidligere Ribe Amt genfindes op til 85 % nedstrøms i åløbet af den medicin, som der er medicineret med?

Spørgsmål AÆ:

Hvilke konkrete skridt agter ministeren at tage for at undgå medicinrester fra dambrugene i danske vandløb, og synes ministeren, at det er tilfredsstillende, at en lang række ferskvandsdambrug fra 1. januar 2007 ikke har fået meddelt påbud om begrænset anvendelse af antibiotika og hjælpestoffer, jf. miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1 og dermed ulovligt medicinerer fiskene?

Spørgsmål AØ:

På baggrund af den ny viden om massive udledninger af miljøskadelige giftstoffer fra dambrug til vandløbene – med eller uden myndighedsgodkendelse – agter ministeren at skærpe kravene til anvendelsen disse stoffer i dambrugsproduktionen i Danmark?

Spørgsmål AA:

Giver undersøgelsesresultaterne fra Ribe anledning til, at ministeren vil udarbejde indsatsplaner for at få bragt udledning af giftstofferne under kontrol inde for en fastlagt tidsplan?

Svar

De fire spørgsmål AZ, AÆ, AØ og AA vedrører alle miljøreguleringen af dambrug. Jeg mener, det derfor er hensigtsmæssigt at besvare spørgsmålene samlet.

Miljøreguleringen af dambrug er meget kompliceret. Det enkelte dambrug er omfattet af en lang række af forskellige lovgivninger.

De fire nye spørgsmål AZ, AÆ, AØ, AÅ vedrører alle den del af dambrugsreguleringen, som har ophæng i miljøbeskyttelsesloven, mere konkret den del af loven, som fastlægger procedurerne og rammerne for virksomheders miljøpåvirkninger med miljøfremmede stoffer. Miljøbeskyttelsesloven danner rammerne for, hvordan kommunerne skal gennemføre miljøgodkendelser, hvordan kommunerne kan regulere forskellige udledninger gennem påbudsbestemmelser og hvordan de skal gennemføre tilsyn med forurenende virksomheder.

Skov- og Naturstyrelsen har her i foråret haft en ny vejledning i miljøgodkendelse af dambrug i offentlig høring. Den vil danne et nyt og opdateret grundlag for kommunernes administration.

Alle typer af udledninger af specifikke forurenende stoffer reguleres af miljøbeskyttelsesloven - også udledning af medicinrester og antibiotika fra dambrug.

Som udgangspunkt siger miljøbeskyttelsesloven, at forurenende stoffer ikke må tilføres vandmiljøet. Miljømyndighederne kan dog give en udledningstilladelse med vilkår, som sikrer, at der ikke opstår uacceptable effekter i det vandområde, der udledes til.

De mere specifikke bestemmelser for reguleringen findes blandt andet i spildevandsbekendtgørelsen og i bekendtgørelsen om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet - den som populært kaldes for vandkvalitetsbekendtgørelsen. Det er denne sidste bekendtgørelse, som er relevant i forhold til dambrugenes udledning af medicin og hjælpestoffer.

Reguleringen sker her ved, at koncentrationen af stoffet i vandområdet efter udledningen skal være lavere end miljøkvalitetskravet for det pågældende stof fastsat i bekendtgørelsen.

For medicinrester og antibiotika, der anvendes i dambrug, er kravene fastsat efter en metode, der følger EU-retningslinjer, og på en sådan måde, at der er en meget lille risiko for, at der forekommer effekter af stofferne i vandmiljøet. I fastsættelsen af miljøkvalitetskravene for de konkrete medicinstoffer er der også taget hensyn til, om der kan opstå resistens hos bakterier.

Der er således i lovgivningen en generel accept af, at forurenende stoffer kan forekomme i vandområder. Det gælder også for medicinrester og antibiotika, som kan forefindes nedstrøms det enkelte dambrug. Men før dambrugerne må udlede medicin og hjælpestoffer skal de have en udledningstilladelse med nogle vilkår der sikrer, at miljøkvalitetskravene ikke bliver overskredet.

Reglerne for udledning af medicin og hjælpestoffer fra dambrug blev opdateret fra årsskiftet, samtidigt med at kommunerne overtog opgaven fra amterne. Med revision af vandkvalitetsbekendtgørelsen, der trådte i kraft 14. december 2006, skete der en præcisering af miljøkvalitetskrav og krav til udledning af bl.a. antibiotika til vandløb, søer og havet. Forud for denne revision havde Miljøstyrelsen præciseret, hvorledes der skal fastsættes krav til udledninger fra dambrug, så der er sikkerhed for, at miljøkvalitetskravene for stofferne kan opfyldes.

Jeg mener at man hermed er kommet et meget væsentligt skridt i den rigtige retning. Der er nu helt klare retningslinier for kommunernes administration. Nu skal kommunerne først og fremmest have skabt konkrete løsninger.

Jeg finder derfor ikke, at der er et akut behov for at udarbejde nye indsatsplaner, som der lægges op til med samrådsspørgsmål AÅ.

Kommunerne har nu overtaget opgaven, og Miljøministeriet er i løbende kontakt med KL om situationen.

I begyndelsen af maj måned afholdt Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen et møde med KL om administrationen af dambrug – herunder om reguleringen af medicin og hjælpestoffer.

KL bekræftede på mødet, at de var enige med Miljøministeriet i, at der på nuværende tidspunkt er

de nødvendige redskaber i lovgivningen til at sikre en miljømæssig forsvarlig regulering af dambrug. Selv om også KL finder lovgivningen kompliceret, bekræftede KL, at bestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven og de tilhørende specifikke bekendtgørelser tilsammen udgør et grundlag, som gør det muligt at håndtere dambrugenes anvendelse af medicin og hjælpestoffer.

På mødet kom det også klart frem, at KL ser med alvor på problemstillingen, og at kommunerne er i fuld sving med at løse opgaven. Kommunerne har i vidt omfang været ude for at købe den fornødne, specifikke konsulentbestand til løsning af opgaverne, og er derudover i fuld gang med en faglig og personalemæssig opgradering.

Efterfølgende har Skov- og Naturstyrelsen i samarbejde med KL lavet en aktuel status for kommunernes behandling af de dambrugssager, som vedrører medicin og hjælpestoffer. Statusopgørelsen er blevet gennemført i begyndelsen af juni. Resultatet viser, at der truffet afgørelse i 60 % af alle de sager, hvor dambrugeren har søgt om en tilladelse, og hvor ansøgningen har været tilstrækkeligt fyldestgørende. Af de øvrige sager, hvor der foreligger en fyldestgørende ansøgning fra dambrugeren, er kommunerne eller kommunernes konsulenter i fuldt sving med at træffe afgørelse.

Jeg var i går i kontakt med Bjørn Dahl, som oplyste at kommunerne i løbet af sommeren vil være igennem sagerne.

Derudover har kommunerne desværre en del sager, hvor dambrugerne endnu ikke har fået søgt om en tilladelse til brug af medicin og hjælpestoffer, eller hvor ansøgningen har været mangelfuld på oplysninger fra dambrugerens side. At der er sager, som endnu ikke er under behandling kan vi alle være enige om, er et problem der skal tages hånd om. Jeg har bl.a. derfor talt med KL og spurgt til, om kommunerne f.eks. kan give dambrugerne nogle klare svarfrister for nye oplysninger og derefter få afgjort sagerne på det foreliggende grundlag.

Der er med samrådsspørgsmål AZ spurgt ind til nogle undersøgelsesresultater foretaget af det tidligere Ribe Amt – hvor enkelte af undersøgelsesresultaterne har vist store mængder af medicinrester i vandløbet. Det er dog overfor mig blevet oplyst, at resultaterne på nær et enkelt delmåleresultat ligger indenfor de vandkvalitetsmæssige grænser, som er udstukket i lovgivningen og som er miljømæssigt forsvarlige at kunne genfinde i vandløb.

Når en lokal myndighed bliver opmærksom på en overskridelse af reglerne, er det den lokale myndighed som har ansvaret for at træffe de nødvendige afgørelser.

Lovgivningen er på plads, og det er så op til de lokale myndigheder at håndhæve loven.

Ribe Amt har i den konkrete sag reageret, idet amtet lige inden det lukkede i 2006 traf afgørelser for alle amtets dambrug om tilladelse til udledning af medicin og hjælpestoffer, som opfylder kravene i henhold til vandkvalitetsbekendtgørelsen. En stor del af disse afgørelser er påklaget og afventer nu Miljøklagenævnets afgørelse.

Det er vigtigt at se Ribe Amts resultater i den rette sammenhæng. Ribe Amt var af DMU blevet bedt om at bidrage til et NOVANA-projekt med titlen "NOVANA-screeningsundersøgelse for lægemiddelrester og triclosan i det akvatiske miljø". Formålet med projektet var - og er - at undersøge om det er muligt at registrere veterinære lægemidler i vandmiljøet, hvilket her omfatter både dambrugs- og landbrugserhvervets brug af lægemidler, samt humane lægemidlers og triclosans udledning med spildevand og spildevandsslam. Det samlede resultat af undersøgelsen vil blive publiceret i en rapport fra DMU, der udkommer efter sommerferien. De fundne stofkoncentrationer i rapporten vil blive sammenholdt med den eksisterende viden om skadelige koncentrationer af lægemiddelrester i miljøet.

Når der findes mange kilder, herunder dambrug, med udledning af de samme stoffer til et vandløbssystem, kan der være en teoretisk risiko for, at den samlede mængde af stof i vandløbet bliver stor, selv om alle kravene i henhold til vandkvalitetsbekendtgørelsen er opfyldt. Bekendtgørelsen stiller krav om at forureningen af

vandløbene ikke må øges. Med vandrammedirektivet er der en generel forpligtelse til at reducere denne forurening. Det vil bl.a. ske ved, at de kommende vandplaner skal indeholde en oversigt over påvirkninger med stoffer, der har betydning for vandområdernes tilstand. Men vandplanerne skal også indeholde retningslinier til kommunerne om eventuelle yderligere reduktioner af den samlede forurening med specifikke stoffer. Disse retningslinjer skal kommunerne medtage i deres handleplaner og lægge til grund i behandlingen af konkrete sager

Andre undersøgelser af udledning af medicin til vandløb efter behandling på dambrug viser ikke samme store genfindning af stofferne i vandløbet, som Ribe amts notat antyder. En del af stofferne tilbageholdes nemlig i dambrugenes renseforanstaltninger.

Miljøstyrelsen har over for dambrugserhvervet lagt vægt på at denne tilbageholdelse af stoffer i dambrugene skal dokumenteres for de forskellige typer af dambrug, og jeg er bekendt med at erhvervet har ansøgt Fødevareministeriet om midler til at forbedre den nuværende viden herom.

Det er på dette grundlag min opfattelse, at kommunerne på nuværende tidspunkt er kommet så langt og har så stor fokus på spørgsmålene omkring dambrug, at der først og fremmest er behov for at godkendelsessagerne, som i dag ligger på kommunernes skriveborde, bliver gjort færdige og kommunerne håndhæver reglerne. For miljøet

vil der komme langt hurtigere resultater ved at håndtere udledningerne af medicin og hjælpestoffer gennem kommunernes sagsbehandling end ved at påbegynde nye aktiviteter, der først skal udvikles.

Miljøministeriet følger i den kommende tid nøje udviklingen i kommunernes behandling af sagerne, og har i sagens natur stor opmærksomhed på den DMU-rapport, som efter sommerferien vil give et mere kvalificeret og samlet billede af belastningen af miljøet med medicinrester.

Jeg er blevet gjort bekendt med, at erhvervet er ved at undersøge forbruget af medicin og hjælpestoffer på forskellige modeldambrug. De foreløbige resultater fra første års drift i denne undersøgelse peger ifølge Skov- og Naturstyrelsens oplysninger i retning af, at der på dambrug, som anvender renere teknologi, kun anvendes 1/3 af det traditionelle forbrug af medicin. Jeg vil dog afvente den samlede undersøgelses afrapportering, for at se om resultaterne holder og om det skal have nogle administrative konsekvenser. Denne afrapportering vil først foreligge engang til næste år.